

Naturskyddsföreningen

Eksjö

Verksamhetsberättelse 2016

Styrelsen för Naturskyddsföreningen Eksjö avger härmed följande redovisning för verksamhetsåret 2016.

Inledning

Föreningens verksamhet 2016 har i vår- och höstprogrammet haft en bra blandning av medlemsaktiviteter inriktade på naturupplevelser och utåtriktad informations- och upplysningsverksamhet. Vi har aktivt deltagit i ett samarbetsprojekt med tio andra föreningar och Eksjö kommun i Skedhultsområdet.

Utgångspunkten för föreningens verksamhet har varit Naturskyddsföreningens gemensamma riktlinjer - att rädda naturens liv, att främja människors hälsa och att verka för global solidaritet. Arbetet sker i huvudsak efter tre strategier - Naturkänsla, Konsumentmakt och Politisk påverkan.

Verksamhet

Naturupplevelser

Fredag 25 mars: **Vårvandring vid Hyttens kvarn** – vid vår traditionella träff på Långfredagen gjordes en vandring i den värdefulla skogsmiljön i Skedhultsområdet. Avslutning med fika och korvgrillning vid brasan.

Lördag 7 maj: **Fågelskådningens dag** – Vi besökte fågeltornet i Söraby vid Solgen. Stigen till tornet har blivit alltmer använd sedan den förbättrades. Vi lyssnade in vad som hördes när vi gick en guidad promenad från Värne till fågeltornet.

Torsdag 5 maj: **Gökotta i Borgmästarängen**, där vi följde med Friluftsfrämjandet i den tidiga morgonen för att lyssna in vårfåglarna – göken höll sig tyvärr undan.

Lördag 11 juni: **Dagfjärilsövervakning – föredrag och exkursion**. Lars Pettersson från Svensk Dagfjärilsövervakning berättade om sin verksamhet och visade oss hur man fångar in och artbestämmer fjärilar i fält.

Söndag 19 juni: **De Vilda Blommornas dag** – Deltagarna fick lära känna lite av våra vanligaste växter när vi gjorde en utflykt i Kvarnarps gårds omgivning när sommaren gjorde sitt intåg med all blomsterprakt. På vår vandring gjorde vi ett antal stopp och visade upp fynd vi samlat på oss. Ett samarbete med Föreningen Smålands Flora och Svenska Botaniska Föreningen.

Onsdag 13 juli: **Slätter på Fiskaretorpsåsen** – i föreningens skötsel av Fiskaretorpsåsen ingår även en bit ängsmark på en av uddarna som ska lieslås. Ängsslätter är ett värdefullt naturvårdsarbete som ska motverka igenväxning av vårt landskap och befrämja den blomsterprakt som är beroende av att markerna hävdas. Efter några timmars arbete bjöd föreningen på en välförtjänt fika.

Söndag 11 september var det åter dags för **Skedhultsdagen** – för fjärde gången. Tillsammans med tio ideella föreningar som mestadels bedriver sin verksamhet inom området vill kommunen visa upp en bred verksamhet. Man kan knyta kontakter med de olika föreningarna och få prova på deras verksamhet – ridning, fiske, golf m.m. Föreningen informerade om sin verksamhet, bl.a. kampanjen ”Fräsch på riktigt”, hade kunskapstest om fjärilar, m.m. Kräfter från sjön väckte särskilt barnens intresse. Föreningen ansvarade för fiket – helt ekologisk med kaffe/te/dryck och bröd. Arrangemanget ingår i ett större projekt med syfte att bevara den värdefulla skogsmiljön i Skedhultsområdet och att utveckla möjligheterna till ett utökat friluftsliv. Nytt för i år var att ett grillhus har byggts i Borgmästarängen samt att en vandringsled anlagts uppdelad på två slingor, Persöspåret och Skedhultsspåret, 3,4 resp. 4,6 km långa. Föreningens torp, Hyttens kvarn och Fiskaretorpet har stor betydelse som besöksobjekt.

Onsdagen 28 september: **Hyggesfritt skogsbruk** – temakväll om ett annorlunda skogsbruk. **Nils Fagerberg**, jägmästare och forskare inom skogsbruk, höll ett inspirerande föredrag om hur skogen ska kunna skötas för att bevara skogens natur- och friluftsvärden och samtidigt få god ekonomi. Dagens skogsbruk har fört med sig att skogen utarmas på växter och djur. Till våren planeras en studieresa för deltagarna. Föreningen har erhållit ett projektbidrag från Riks.

Lördag 31 oktober: **Ingemar Lind – Nordisk vildmark – ”Fjället i mitt hjärta”** - naturfotografen Ingemar Lind var åter tillbaka i Eksjö för filmvisning. Nu visade han den tredje filmen i en trilogi om skärgård, skog och fjäll. Ingemar inledde visningen med en stillbildsserie om ankommande fåglar på våren.

Lördag 5 november: **Höstträff vid Hyttens kvarn** - vid vår sedvanliga höstträff gjordes en rundvandring i skogen som omger Hytten och som vi gärna vill bevara – där man kan njuta av en naturskog och känna doften av fuktig mossor och få ro i själen. Vi avslutade med lite samtal vid brasan när vi tog en kopp kaffe av vår medhavda fika

Måndag 28 december: **Mellandagsträff på Fiskaretorpet** - varje besök på åsen är en upplevelse, vilken tid på året det än är. Det var pyntat i torpstugan, brasan och ljusen var tända, det bjöds på glögg och pepparkaka och vi intog vår fika i glada vänners lag. En kort vandring gjordes ute på udden och de som kände för ett bastubad hade möjlighet till det.

Konsumentmakt/Förändrad livsstil

Klädbytdagen - ”Sveriges största klädbytparty” genomfördes 16 april i samarbete med Biblioteket och Tjejjouren. Vi uppskattar att ca 130 nöjda bytare tillsammans bytte ca 400 plagg. Vi samlade in 48 Kläd-Quiz som sänts in till Riks. Under två veckor före klädbytdagen hade vi en uppskattad utställning om detta. Fyra medlemmar hjälpte till. Radio Jönköping gjorde ett reportage.

Onsdag 27 april: **Grismanifestet** – en teater framförd av Scenkonstgruppen, som är en ideell förening och handlade om hur vi ska hantera vår miljöångest och vända missmod till en konstruktiv kraft. Föreställningen avslutades med ett publiksamtal om hur vi kan engagera oss och därmed kunna påverka och förändra.

29 april gjorde Klimatnätverket ett **studiebesök hos miljöpristagaren Mikael Wik** i Adelöv. Han har bl.a. byggt en fjärrvärmecentral där han försörjer bostadshus, kyrkan och skolan i byn med värme, har ett eget vindkraftverk och ett nybyggt stall för uppfödning av ekologiska kycklingar (13 deltagare).

Den 24 maj gjordes en utflykt till **KRAV-gården Slättna** utanför Eksjö. Vi besökte familjen Henrysson som visade runt oss på gården och vi fick bl.a. hälsa på både lamm och kalvar. Vi avslutade besöket med en information om gården med en god fika.

En **vegetarisk grillafton** anordnades vid grillplatsen utanför vår lokal Röda Stugan i Kvarnarp den 31 maj med 21 deltagare. Tillsammans anrättade vi klimatsmart mat - goda vegetariska rätter.

Föreningen var med på **”Eksjö julmarknad”** – vi valde att enbart vara med under lördagen 5 december. Vi höll till på Krusagårdens gård, där vi bjöd på glögg och pepparkakor, sålde hudsalva och fågelholkar, visade en mossutställning, pratade med folk och värvade medlemmar.

Handla Miljövänligt i Eksjö 2016

Årets tema ”Fräsch på riktigt” handlade om produkterna vi har i badrumsskåpet med fokus på tvål, schampo och balsam, hudkräm och deodorant. I produkter vi smetar på oss, för att bli fräscha, finns en del ofräscha ämnen. De kan påverka hälsan, när de så småningom hamnar ute i naturen. Välj miljömärkt så sparar du både dig själv och naturen.

I börja av året gjorde vi på uppdrag av Riks en 0-inventering över miljömärkta hygien – och kosmetikaprodukter. Vi besökte Apoteket, Coop, Ica Supermarket och Willys. Denna undersökning ska ligga till grund för att se om Naturskyddsföreningens treåriga kampanj kommer att resultera i fler miljömärkta produkter.

På riksupptakten deltog tre medlemmar, på den regionala i Växjö i augusti fyra. Sju medlemmar har hjälpt till med information under MVV.

Aktiviteter under Miljövänliga Veckan:

Föredrag: Kristina Volkova-Hellström föreläste i sjukhusets aula den 6 oktober om ”Hormonstörande ämnen – hur påverkar de människor och miljö?”. Hon är fil.dr. i biologi och sakkunnig inom miljögifter på Riks. Publik 47 pers.

Workshops: Tre workshops genomfördes. Två i NBV:s lokaler med 8 resp. 7 deltagare där vi gjorde deo och hudsalva. På biblioteket i Mariannelund var vi den 5 okt och det var 9 deltagare. Planerar ytterligare workshops.

Butiker: Det gjordes besök i livsmedelsbutikerna vid 3 tillfällen, på Coop, ICA och Willys. Gjorde samtidigt en namnsamling till Naturskyddsföreningen om att utbudet av miljömärkt kosmetika och hygienprodukter måste bli större – totalt 270 namn.

Utställningar: Fyra olika ställen, biblioteken i Mariannelund och Eksjö i 4 veckor, i NBV:s lokal på N. Storgatan en vecka och i Högländssjukhusets glasmonter i oktober månad.

Undersökningar: Under v 38 gjorde vi en butiksinventering över antalet hygienprodukter som finns i livsmedelsbutikerna i Eksjö och Mariannelund och hur stor andel av dem som är miljömärkta.

I pressen: Annons (om föredraget) i SmT samt tre artiklar - Vimmerby tidningen (skyltning på biblioteket i M-lund) och två i SmT (sammanfattning av veckan och informationen på Ica). Insändare (Satsa på ekologiskt fika med Johanna Sandahl), annons samt reportage om Klädbytardagen - i EksjöNu och i Eksjötidningen.

Övrigt: 3 (2+1) nya medlemmar värvades på våren och 12 (6+6) nya medlemmar under MVV.

Två informationsträffar om Eko fika - HRF:s möte i februari (22pers) och Röda Korsets styrelsemöte (11pers) i maj. 16 Quiz har skickats till Riks och 50 ex Sveriges Natur har delats ut under MVV.

Huvudansvariga för aktiviteterna inom området ”Konsumentmakt” har varit Lea Petersson, Birgit Andersson, Gunnel Holmberg och Britt-Mari Johansson.

Politisk påverkan

Väg 40, förbi Eksjö

Eksjö Naturskyddsförening har avgivit ett samrådsyttrande över förslag till förbifart Eksjö på väg 40. Föreningen har beslutat avstyrka utbyggnadsalternativet i sin helhet p.g.a. den marginella vinst man gör för så stora pengar och som går igenom flera mycket känsliga områden (Nifsarpsmaden, Björka, Björnshult). Föreningen håller inte med Trafikverket om de prognoser för framtida trafik som beskrivs

(trafikökning, bullernivåer, luftföroreningar). Med en mer klimatanpassad inriktning kan många bra förbättringar göras till en mycket lägre kostnad (förbättrad kollektivtrafik m.m.)

Trafikverket har, dels lagt ett förbättringsförslag av väg 40 genom Eksjö, dels ett antal nybyggnadsförslag som ska passera söder om Eksjö, genom Nifsarpsmaden och vidare österut – en ca 7 km lång vägsträckning. Byggstart är planerad till 2020 - 2025 och kostnaden beräknas bli ca 250 miljoner kronor och berör värdefulla natur- och kulturmarker, skogar och friluftsområdet Kvarnarp/Nifsarpsmaden. När föreningen granskade underlaget framkom det att man utgår från nuvarande förhållanden och missbedömer trafiksituationen i framtiden. Trafikverket har i sin prognos räknat med en ökning av trafiken (både personbilar och tyngre trafik) med ca 1 %/år fram till 2050, utgått från nuvarande bullernivåer och utsläpp av föroreningar, istället för att se vad som sägs i de svenska klimatmålen, där trafikmängden istället ska reduceras betydligt och där trafiken kommer att bli tystare (med stort inslag av elbilar) och därmed även renare. Föreningen underkänner därför underlaget och efterlyser en bättre analys nu när vi står mitt uppe i en klimatkris som kommer att förvärras och med de drastiska åtgärder som måste genomföras för att nå våra klimatmål till 2030 och 2050. Det går inte att planera framtida vägar på samma sätt som man alltid har gjort – vi står i en brytningstid.

Vindbruksplan för Eksjö kommun

Föreningen har yttrat sig över förslaget till vindbruksplan med tillhörande landskapsanalys. Eksjö Naturskyddsförening är positiv till att det görs satsningar på förnybar el i form av vindkraft för att ta vara på den energiresurs som finns men det får inte gå ut över alltför stor påverkan på landskapsbilden eller riskera naturvärden och människors hälsa.

Vindbruksplanen ger en god vägledning för att kunna tillmötesgå kraven på att uppföra vindkraftverk i landskapet så att de inte stör landskapsbilden mer än nödvändigt och kan undvikas i känsliga områden. Tillräcklig kunskap om naturvärdena i de tilltänkta områdena måste inhämtas innan områdena tas i anspråk och vindkraftverken börjar byggas. Detaljplaneringen av de enskilda vindkraftsverken måste sedan göras på ett noggrant sätt. Placeringen måste ta hänsyn till människors hälsa och uppföras så att de inte ger upphov till obehagliga och irriterande ljud för boende i närheten.

Skedhults skogar

Föreningen har kallats till samråd med kommunen inför årets åtgärder i skogarna i Skedhultsområdet, som huvudsakligen har bestått av gallringar. Vissa områden med särskilt höga naturvärden har nu undantagits från åtgärder. Föreningen är mån om att skogarna sköts så att höga biologiska värden och friluftsvärden tillvaratas och gör området både mer attraktivt och mer besöksvärt.

Övriga föreningsfrågor

Lokalföreningens hemsida används nu för att informera om programutbudet, vilket även är kopplat så att det även annonseras ut centralt på Riks hemsida. Information om genomförda aktiviteter har samlats under arkiv.

Karin Lundblad är vår **kontaktperson på Studieförbundet**.

Den 20 april och 17 oktober genomfördes **städdagar i Röda Stugan** tillsammans med Friluftsförbundet.

Övriga aktiviteter

Försäljningen av fågelfröer har erbjudits medlemmarna med ett antal frösorter, som ett viktigt kosttillskott för fåglarna under vinterperioden. Ca 1300 kg såldes.

Tisdag 15 november: **Hösträff med arbetsgrupperna**, För att lyssna på vad våra arbetsgrupper arbetar med inbjöds de in till en fikastund i föreningslokalen. Det rådde god stämning när varje grupp fick berätta om sin verksamhet. Det handlade om Hyttens kvarn, Fiskaretorpsåsen med bastun, Höglandsleden, Nifsarpsmaden, Handla MiljöVänligt-gruppen, fikagruppen, ansvaret för hemsidan, Röda stugan, medlemsombud, m.m. De personer/grupper som på det här sättet ställer upp för föreningen är anledningen till att vi kan bedriva en så bred verksamhet som vi gör.

Projekt Skedhults Friluftsområde

Eksjö kommun har tagit initiativ till ett samarbete med de föreningar som har sin verksamhet i Skedhultsområdet - Jägareförbundet, Eksjö Golfklubb, Unga Örnar, Ridklubben, Eksjönejdens Jaktvårdsförening, ESOK, Friluftsfrämjandet, Eksjö Cykelklubb och Eksjö Naturskyddsförening. Den förstudie som gjorts har finansierats av LEADER och en projektplan har tagit fram för hur hela Skedhultsområdet ska kunna utvecklas till gagn för både kommunen och föreningarna. Efter en inventering av vad som finns och de önskemål som framförts av föreningarna har nu kommunen ansökt om och erhållit ett LONA-bidrag på 450 000 kr för förbättringsåtgärder i området. Det handlar om anläggandet av leder för vandring, cykel och ridning, skyltning, grillhus m.m.

Med gemensamma krafter genomfördes ”Skedhultsdagen” för fjärde gången, den 11 september. Nya anläggningar i år var ett grillhus i Borgmästarängen och en ny vandringsled, uppdelad på två spår, Persöspåret (3,4 km) och Skedhultsspåret (4,6 km).

Eksjö Klimatnätverk

Eksjö Klimatnätverk, som har tillkommit på initiativ av föreningen, fortsatte sitt arbete under året. Nätverket har anordnat diskussionsaftnar i cirkelform på Krusagården – tre gånger under våren och två gånger under hösten. Nätverket fungerar som opinionsbildare i klimatfrågor. Arbetet har varit inriktat på att följa klimatutvecklingen men biokolsfrågan har också diskuterats. Det handlar om att hitta vägen till en hållbar utveckling.

Föreningens gemensamma arbete – projekt.

Hyttens kvarn – bibehålla torpmiljön/fisktrappa/skydd kring ån

Nifsarpsmaden – skötsel av naturstigen

Fiskaretorpsåsen – föreningsstuga/bastu/markskötsel

Översyn av Höglandsleden – Borgmästarängen – Eksjö Camping - Klinten (22 km).

Skötselobjekt

Föreningen ansvarar för **skötseln av torpen Hyttens kvarn och Fiskaretorpet** som vi med förenade ansträngningar hjälps åt att sköta och förbättra. Därför anordnas varje vår och höst särskilda arbetsdagar som annonseras ut i programbladet – för Hyttens kvarn var det 12 april och 11 oktober, för Fiskaretorpet 15 april och 14 oktober. Ju fler vi är som deltar desto mer kan vi få gjort. Det finns alltid något för alla. Det som görs är löpande skötsel som slätter och att hålla snyggt i och omkring husen. Den stora arbetsinsatsen vid Hyttens kvarn i år var att byta dämme vid dammen, när det var låg vattenföring i ån.

En annan verksamhet som bedrivs vid **Fiskaretorpet är bastubad** för den som känner för det mot en liten avgift – som medlem kan du få använda bastun. Du får hjälp att komma igång.

Föreningen

Föreningen deltog i en **minimässa för nyinflyttade** i Olsbergs Arena den 8 september och informerade om föreningens verksamhet.

Representation vid stämmor och konferenser

Föreningen deltog med fyra ombud vid Länsförbundets årsstämma i Nässjö den 23 april – Britt-Mari Johansson, Birgit Andersson, Arne Svahn och Uno Björkman, samt med två deltagare vid kretskonferensen i Jönköping den 5 mars – Sven-Åke och Yvonn Svensson. Inget ombud deltog i riksstämman i Norrköping.

Medlemmar

Antalet medlemmar var vid årsskiftet **2016/2017** (2015/2016) - **totalt 559** (567) stycken, varav **303** (311) **huvudmedlemmar** och **255** (256) **familjemedlemmar**.

Styrelse

Styrelse för verksamhetsåret har varit:

Ordförande	Sven-Åke Svensson
Sekreterare	Margareta Eriksson
Kassör	Lea Petersson
Ledamot	Börje Ekeröth
Ledamot	Birgit Andersson
Ledamot	Lilli Offenbartl
Ledamot	Jürgen Beck

Styrelsen har under året haft **9 protokollförda sammanträden**.

Årsmötet hölls på Eksjö Stadsbiblioteket den 16 februari, med sedvanliga årsmötesförhandlingar. 31 personer var på plats. Det visades naturbilder från en bilddonation, en verklig bildskatt, som föreningen fått av en privatperson. Temat var ”Vad är biologisk mångfald ? Uno Björkman och Sven-Åke Svensson berättade om hur avverkningarna på Skedhult påverkar den biologiska mångfalden i området. Deltagarna bjöds på en ekologisk fika med hembakat bröd.

Styrelsen ser varje år över de grupper/personer som hjälper till med tillsyn och åtgärder – under 2016 var följande personer aktiva:

(understrukna namn är kontaktpersoner mot styrelsen)

Handla Miljövänligt	<u>Lea Petersson</u> , B-M Johansson, B.Andersson, K.Müller, G. Holmberg
Fiskaretorpet	<u>Börje Ekeröth</u> , Karen Lund, Kenneth Gustavsson
Fiskaretorpets bastu	<u>Jane Jonsson</u> , Martin Karlsson, Sture Virdebrant
Hyttens kvarn	<u>Uno Björkman</u> , Sven-Åke Svensson
Nifsarpsmaden	<u>Sven-Åke Svensson</u>
Höglandsleden	<u>Karen Lund</u> , <u>Lilli Offenbartl</u>
Samordnare för förplägnad	<u>Yvonn Svensson</u> , Lilli Offenbartl, Birgit Andersson
Föreningslokalen	<u>Britt-Mari Johansson</u>
Hemsidan	<u>Margareta Eriksson</u>
Medlemsombud	<u>Margareta Eriksson</u>
Klimatnätverket	<u>Sven-Åke Svensson</u> , Stine Krabbe-Svensson
Kemikalienätverket	<u>Britt-Mari Johansson</u>
Programbladet	<u>Sven-Åke Svensson</u>

Ekonomi

Föreningens resultat och ställning framgår av följande resultat- och balansräkning.

Naturskyddsföreningen i Eksjö

Bokföringsåret 2016.01.01-2016.12.31

Resultaträkning

<u>Intäkter</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>
Försäljning	4120	21615
Ersättning skötselobjekt komm bidrag	7400	15840
Medlemsavgifter	11280	9720
Uthyrning lokaler	3100	2476
Bidrag riks	0	14000
Övriga intäkter	7610	9093
Summa intäkter	33 510	72744
<u>Kostnader</u>		
Varuinköp	7519	16978
Hyra	6500	1600
Övriga lokalkostnader	710	1074
Information, program, annonser	10056	20905
Porto	3370	3140
Aktivitetskostnader	8552	18973
Resor, konferenser	1596	2597
Övriga kostnader	1371	1106
Summa kostnader	39674	66373
Resultat	-6164	6371

Balansräkning

<u>Tillgångar</u>		
Bank	151 478	157849
Summa tillgångar	151 478	157849
<u>Skulder och eget kapital</u>		
Eget kapital	151 478	157849
Skuld	0	0
Summa skulder och eget kapital	151 478	157 849

Ett stort tack !

Styrelsen vill framföra ett stort tack till alla som på olika sätt varit med och organiserat, genomfört och deltagit i föreningens olika aktiviteter. Det är tillsammans vi kan bedriva en framgångsrik verksamhet där människor får hjälp att handla miljövänligt, möjlighet till naturupplevelser och att vi kan påverka och förändra.

Eksjö 2017-02-13

Sven-Åke Svensson

Lea Petersson

Börje Ekroth

Margareta Eriksson

Birgit Andersson

Jürgen Beck

Lilli Offenbartl